

OBSAH

Úvodní slovo (Karel Rýdl)	5
1. Předmluva autora	6
2. K obecné problematice známky a vysvědčení	14
2.1. Úvod	14
2.2. K vývoji vysvědčení se zvláštním zřetelem k maturitnímu vysvědčení	16
2.3. K vývoji známek	20
2.3.1. Ke známkování ve Spolkové republice Německo	24
2.3.2. Ke známkování v České republice (Jan Slavík)	26
2.4. Shrnutí	31
3. K různým funkcím známky a vysvědčení	32
3.1. Orientační a informační funkce	33
3.1.1. Význam pro žáka	34
3.1.2. Význam pro rodiče	36
3.1.3. Význam pro učitele	37
3.2. Pedagogická funkce	38
3.3. Funkce výběru, utváření pořadí a opravňovací funkce	42
3.4. Shrnutí a přechod k dalšímu tématu	46
4. Vybrané výsledky výzkumů	48
4.1. Tři poznámky na úvod	48
4.1.1. První poznámka: K problému školní stupnice známek	48
4.1.2. Druhá poznámka: K problému četností udílení známek	52
4.1.3. Třetí poznámka: K problému měření školních výkonů	56
4.2. Zpráva o vybraných výsledcích výzkumu	58
4.2.1. Úvodní poznámky	58
4.2.2. Zdroje chyb vyplývající z organizace a systému	61
4.2.2.1. Úvod	61
4.2.2.2. Specifické problémy oboru	62
4.2.2.2.1. Pokus o zdůvodnění různě přísného známkování školních předmětů	65
4.2.2.2.3. Problémy specifické pro jednotlivé třídy	67
4.2.2.2.4. Problémy specifické pro jednotlivé školní stupně	67
4.2.2.2.5. Problémy specifické pro jednotlivé typy škol	68
4.2.2.2.6. Problémy ve vztahu k pohlaví žáků	70
4.2.2.2.6.1. Pokus odůvodnit známkování odlišné podle pohlaví	72

4.2.2.7.	Problémy ve vztahu k různým vrstvám společnosti	74
4.2.2.7.1.	Úvod	74
4.2.2.7.2.	Vybrané výsledky výzkumů	76
4.2.2.7.3.	Perspektivy	79
4.2.2.8.	K prognostické hodnotě známky a vysvědčení	80
4.2.2.8.1.	Úvod	80
4.2.2.8.2.	Vybrané výsledky výzkumů	81
4.2.2.8.3.	Závěrečná úvaha	84
4.2.3.	Subjektivní zdroje chyb	85
4.2.3.1.	Úvodní poznámky	85
4.2.3.2.	Systematické chyby při hodnocení	85
4.2.3.2.1.	Chybné tendence při hodnocení výkonu	85
4.2.3.2.2.	Logická chyba	86
4.2.3.2.3.	Haló-efekt	87
4.2.3.2.4.	Perseverační tendence	87
4.2.3.2.5.	Efekty řady a efekty kontrastu	88
4.2.3.2.6.	Posuzovací tendence	88
4.2.3.2.7.	Projekční a kontrastní chyby	88
4.2.3.2.8.	Chyby způsobené vědomím následků	89
4.2.3.2.9.	Opatření vedoucí k vyloučení systematických chyb při hodnocení	90
4.2.3.3.	Efekty očekávání v běžném životě školy	91
4.2.3.3.1.	Úvod	91
4.2.3.3.2.	Pygmalion-efekt	92
4.2.3.4.	Další vybrané výsledky výzkumů	95
4.2.3.4.1.	Pokus o typologické uspořádání	95
4.2.3.4.2.	Subjektivně podmíněné rozdíly v hodnocení při známkování žákovských prací	96
4.2.3.4.3.	Vliv předsudků a očekávání na známkování	105
4.2.3.4.3.1.	K problematice repetentů	106
4.2.3.4.3.2.	Vliv sympatie a antipatie na hodnocení	110
4.2.3.5.	Závěrečné úvahy	112
5.	Shrnutí a výhled do budoucnosti:	
	Deset tezí k problematice známkování ve škole	114
Údaje k osobě autora		121